

133

Beschikking van de Minister van Justitie van 22 maart 1991, houdende plaatsing in het Staatsblad van de tekst van de Wet op de lijkbezorging (Stb. 1991, 130), zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 7 maart 1991, Stb. 132

De Minister van Justitie,

Gelet op Artikel III van de wet van 7 maart 1991, Stb. 131;

Besluit:

de tekst van de Wet op de lijkbezorging (Stb. 1991, 130), zoals deze
laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 7 maart 1991, Stb. 132, in het
Staatsblad te plaatsen als bijlage bij deze beschikking.

's-Gravenhage, 22 maart 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *vierde* april 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Lijkbezorging geschiedt door begraving, verbranding of op andere bij of krachtens de wet voorziene wijze.

Artikel 2

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder

- a. lijk: het stoffelijk overschot van een overledene of doodgeborene;
- b. doodgeborene: de na een zwangerschapsduur van ten minste vier en twintig weken ter wereld gekomen menselijke vrucht, welke na de geboorte geen enkel teken van levensverrichting heeft vertoond.

2. De bepalingen dezer wet zijn niet van toepassing op een na een zwangerschapsduur van minder dan vier en twintig weken ter wereld gekomen menselijke vrucht.

HOOFDSTUK II

Algemene voorschriften voor de lijkbezorging

§ 1. Lijkschouwing en identificatie

Artikel 3

Lijkschouwing geschiedt door de behandelende geneeskundige of door een gemeentelijke lijkschouwer.

Artikel 4

Burgemeester en wethouders verschaffen gelegenheid tot het doen schouwen van lijken. Zij benoemen een of meer gemeentelijke lijkschouwers.

Artikel 5

De gemeentelijke lijkschouwers moeten de bevoegdheid bezitten in Nederland de geneeskunst in volle omvang uit te oefenen; met die bevoegdheid wordt gelijkgesteld een toelating tot de uitoefening van geneeskunst op grond van artikel 2c van de Wet van 1 juni 1865 (Stb. 60) ingeval Onze in dat artikel bedoelde Minister heeft bepaald dat de toegelatene voor benoeming als gemeentelijke lijkschouwer in aanmerking komt. Zij leggen in handen van de burgemeester de eed of belofte af, eerlijk en nauwgezet de plichten te zullen vervullen, welke de wetten en verordeningen aan het ambt van gemeentelijke lijkschouwer verbinden.

Artikel 6

1. Een gemeentelijke lijkschouwer treedt niet als zodanig op, indien hij aan de overledene of aan de moeder van de doodgeborene gedurende de laatste twee jaar genees-, heel- of verloskundige raad of bijstand heeft verleend en indien tussen dezen en hem bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad of huwelijk bestond of bestaat.

2. De behandelende geneeskundige treedt niet op als lijkschouwer indien tussen hem en de overledene of de moeder van de doodgeborene bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad of huwelijk bestond of bestaat.

Artikel 7

1. Hij die de schouwing heeft verricht geeft een verklaring van overlijden af, indien hij overtuigd is, dat de dood is ingetreden ten gevolge van een natuurlijke oorzaak.

2. Indien de behandelende geneeskundige meent niet tot afgifte van een verklaring van overlijden te kunnen overgaan, deelt hij dit onverwijld mede aan de gemeentelijke lijkschouwer of een der gemeentelijke lijkschouwers.

Artikel 8

1. Voordat de kist of het andere omhulsel van het lijk wordt gesloten, wordt het lijk voorzien van een vuurvast identiteitssteentje waarop een registratienummer is aangebracht. Dit registratienummer wordt tevens vermeld op de kist of het omhulsel.

2. Tot begraving of verbranding wordt niet overgegaan dan nadat de houder van de begraafplaats of van het crematorium de identiteit van het lijk heeft vastgesteld door vergelijking van het op de kist of het omhulsel vermelde registratienummer met dat, vermeld op een bijgevoegd document dat tevens de namen, overlijdens- en geboortedata van de overledene dan wel de geslachtsnaam van de doodgeborene bevat.

3. Indien de identiteit niet genoegzaam blijkt, vindt zo mogelijk de identificatie van het lijk plaats door twee personen die de overledene bij het leven hebben gekend, in tegenwoordigheid van de houder van de begraafplaats of het crematorium. Bij het ontbreken van een identiteitssteentje wordt het lijk alsnog door de houder voorzien van een vuurvast steentje waarop het kenmerk van de begraafplaats of het crematorium alsmede een registratienummer is aangebracht.

Artikel 9

De vorm en de inrichting van de modellen van de verklaring van overlijden, af te geven door de behandelende geneeskundige en door de gemeentelijke lijkschouwer, worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 10

Indien de gemeentelijke lijkschouwer meent niet tot afgifte van een verklaring van overlijden te kunnen overgaan, brengt hij onverwijld verslag uit aan de officier van justitie door invulling van een door Onze Minister van Justitie vastgesteld formulier en waarschuwt hij bovendien onverwijld de ambtenaar van de burgerlijke stand.

§ 2. *Verlof tot begraving of verbranding*

Artikel 11

Geen begraving of verbranding van een lijk geschiedt zonder schriftelijk verlof van de ambtenaar van de burgerlijke stand, dat kosteloos wordt afgegeven. Het formulier voor dit verlof wordt door Onze Minister van Binnenlandse Zaken vastgesteld.

Artikel 12

Verlof tot begraving of tot verbranding wordt niet verleend, zolang niet is overgelegd een verklaring van overlijden, afgegeven door de behandelende geneeskundige of een gemeentelijke lijkschouwer, dan wel een verklaring waaruit blijkt van geen bezwaar van de officier van justitie tegen begraving of verbranding.

Artikel 13

1. De ingevolge artikel 12 overgelegde stukken worden bij de akte van overlijden gevoegd.

2. Bij gebreke van een akte worden de overgelegde stukken bewaard door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van begraving of verbranding.

Artikel 14

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden als bevoegde officier van justitie en als bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand aangemerkt die van de plaats, waar betreffende de overledene of doodgeborene ingevolge aangifte een akte in het register van overlijden is ingeschreven.

2. Bij gebreke van een akte zijn bevoegd de officier van justitie en de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van begraving of verbranding.

Artikel 15

Wij kunnen bij algemene maatregel van bestuur afwijkingen toestaan van het bepaalde in de paragrafen 1, 2 en 3 van dit hoofdstuk ten aanzien van lijken, die Nederland worden binnengebracht.

§ 3. Termijn

Artikel 16

Begraving of verbranding geschiedt niet eerder dan 36 uren na het overlijden en uiterlijk op de vijfde dag na die van het overlijden.

Artikel 17

1. Na een geneeskundige te hebben gehoord kan de burgemeester der gemeente, waar het lijk zich bevindt, voor de begraving of verbranding daarvan een andere termijn stellen. Begraving of verbranding binnen 36 uur na het overlijden staat hij echter niet toe dan in overeenstemming met de officier van justitie.

2. Van het besluit van de burgemeester staat binnen 24 uur beroep open op Onze Commissaris in de provincie, die daarop onmiddellijk beslist.

§ 4. Voorziening in de lijkbezorging

Artikel 18

1. In de lijkbezorging wordt voorzien door degene, die het in artikel 11 bedoelde verlof aanvraagt, dan wel door degene, die redelijkerwijze geacht kan worden in diens plaats te zijn getreden. De lijkbezorging

geschiedt overeenkomstig de wens of de vermoedelijke wens van de overledene, tenzij dat redelijkerwijs niet gevergd kan worden.

2. Onder lijkbezorging wordt voor de toepassing van deze paragraaf begrepen het geven van bestemming aan de as van een verbrand lijk.

Artikel 19

1. Een meerderjarige, of hij, die de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt, kan, ook indien hij niet bekwaam is een uiterste wil te maken, hetzij bij notariële akte, hetzij bij een eigenhandig geschreven, gedagtekende en ondertekende verklaring beschikkingen na dode maken ter bezorging van zijn lijk.

2. Een in algemene bewoordingen gestelde herroeping van een uiterste wilsbeschikking wordt geacht geen herroeping in te houden van een vroeger te kennen gegeven wens, als bedoeld in het eerste lid.

§ 5. Overheidszorg

Artikel 20

Ingeval niemand maatregelen neemt tot lijkschouwing of lijkbezorging overeenkomstig de wet, waarschuwt degene, die het lijk onder zijn berusting heeft, de burgemeester en wel uiterlijk op de derde dag na het overlijden.

Artikel 21

1. Indien niemand voorziet in de lijkschouwing en lijkbezorging overeenkomstig de wet, draagt de burgemeester daarvoor zorg. Aan hoofdstuk V wordt in dat geval geen toepassing gegeven, tenzij de overledene zijn lijk uitdrukkelijk tot ontleding heeft bestemd.

2. Indien de toepassing van het voorgaand lid wordt verhinderd, doordat het lijk zich in een woning bevindt en de afgifte van het lijk of de toegang tot de woning wordt geweigerd, kan in die woning tussen zonsopgang en zonsondergang tegen de wil van de bewoner worden binnengetreden door de burgemeester of door een ambtenaar van politie, voorzien van een bijzondere schriftelijke last van de burgemeester. De burgemeester of de ambtenaar van politie kan zich doen vergezellen door de personen, wier aanwezigheid nodig is met het oog op de toepassing van het eerste lid. Hij maakt van het binnentreden binnen 24 uren proces-verbaal op.

Artikel 22

De kosten, verbonden aan de bezorging van lijken waarvoor de burgemeester zorg draagt, daaronder begrepen lijken die uit zee worden aangebracht, komen ten laste van de gemeente. Voor zover zij door de bij de lijken gevonden, niet klaarblijkelijk aan anderen toebehorende goederen of gelden niet kunnen worden gedekt, kan de gemeente die kosten verhalen op de nalatenschap en, bij ongenoegzaamheid van deze, op de bloed- en aanverwanten, die krachtens de artikelen 392-396 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest, dan wel de reder indien en voor zover kosten van de lijkbezorging op grond van artikel 416 Wetboek van Koophandel voor diens rekening komen. De artikelen 61, 62, 63, met uitzondering van het tweede lid onder c 64, eerste en vier lid, en 65-71 van de Algemene Bijstandswet zijn met betrekking tot het verhaal van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK III

Begraving

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 23

Begraving geschiedt op een begraafplaats.

Artikel 24

De begraafplaatsen worden onderscheiden in gemeentelijke en bijzondere.

Artikel 25

Het is verboden een begraafplaats, die niet op de voet van het bepaalde bij of krachtens deze wet is aangelegd of in gebruik genomen, als zodanig ter beschikking te stellen of te gebruiken.

Artikel 26

Geen toegang of ingang van een graf of grafkelder mag zich bevinden of worden aangelegd in een kerk of een ander gesloten gebouw, dat niet uitsluitend tot begraven bestemd is.

Artikel 27

1. De houder van een begraafplaats houdt een register van alle daar begraven lijken en bijgezette asbussen, met een nauwkeurige aanduiding van de plaats waar zij begraven onderscheidenlijk bijgezet zijn.
2. Het in het eerste lid bedoelde register is openbaar.
3. Het register van een bijzondere begraafplaats wordt bij opheffing van die begraafplaats overgebracht naar het archief van de gemeente waarin die begraafplaats was gelegen.

Artikel 28

1. Een uitsluitend recht op een graf, welke vorm aan dit recht ook wordt gegeven, kan uitsluitend schriftelijk worden gevestigd. Het recht kan voor onbepaalde tijd of voor een bepaalde tijd van tenminste twintig jaren worden verleend. Het voor bepaalde tijd verleende recht wordt op verzoek, mits gedaan binnen twee jaren voor het verstrijken van de termijn, verlengd, doch telkens voor niet langer dan tien jaren. Het uitsluitend recht op een graf is geen registergoed.
2. Binnen een jaar na de aanvang van de termijn waarin verlenging van het recht kan worden verzocht doet de houder van de begraafplaats aan de rechthebbende wiens adres hem bekend is of redelijkerwijs bekend kan zijn, schriftelijk mededeling van het verstrijken van de termijn en van het bepaalde in het eerste lid.
3. Blijkt het adres onbekend, dan geschiedt de mededeling door aanplakking daarvan bij het graf en de ingang van de begraafplaats. De mededeling blijft aangeplakt tot het einde van de termijn waarvoor het uitsluitend recht op een graf werd gevestigd.
4. In geval van kennelijke verwaarlozing van het onderhoud van een graf, waarop een uitsluitend recht berust, voor zover dit onderhoud niet op de houder van de begraafplaats berust, kan deze verwaarlozing worden geconstateerd bij een schriftelijke verklaring van de houder van

de begraafplaats, die hij toezendt aan de rechthebbende wiens adres hem bekend is of redelijkerwijs bekend kan zijn.

5. Blijkt het adres onbekend dan wordt de verklaring aangeplakt bij de ingang van de begraafplaats. Een mededeling daarvan wordt bij het graf aangeplakt.

6. Indien toepassing is gegeven aan het vierde of vijfde lid en niet alsnog in het onderhoud wordt voorzien, vervalt in ieder geval dertig jaren nadat in dat graf de laatste begraafing heeft plaatsgevonden het in het eerste lid bedoelde recht.

7. De op grond van het vijfde lid aangeplakte verklaring en mededeling worden eerst verwijderd indien in het onderhoud wordt voorzien of het uitsluitend recht op het graf is vervallen.

Artikel 29

1. Geen lijk wordt opgegraven dan, indien het een graf betreft waarop een uitsluitend recht berust, met toestemming van de rechthebbende op het graf en voorts met vergunning van de burgemeester der gemeente, binnen welker gebied het begraven is, nadat deze de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid heeft gehoord.

2. Aan de vergunning verbindt de burgemeester de nodige voorschriften betreffende geneeskundig toezicht alsmede vervoer en bestemming van het lijk.

3. Een opgegraven lijk mag worden verbrand met schriftelijk verlof van de officier van justitie van de plaats van opgraving, wanneer het verzoek daartoe gedaan wordt door de in artikel 18 bedoelde persoon. De paragrafen 1, 2 en 3 van hoofdstuk II zijn ten aanzien van de verbranding niet van toepassing.

Artikel 30

Artikel 29 is niet van toepassing bij een opgraving ingevolge een bevel van een gerechtelijke autoriteit met het oog op een strafrechtelijk onderzoek.

Artikel 31

1. Artikel 29 geldt evenmin bij het ruimen van graven, voorzover dit geschiedt met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens dit artikel.

2. Het ruimen geschiedt niet dan op last van de houder van de begraafplaats en na verloop van tien jaren, nadat in het graf laatstelijk een lijk is geplaatst, en, indien het een graf betreft waarop een uitsluitend recht berust, met toestemming van de rechthebbende. Van het voornemen om graven te ruimen geeft de houder van de begraafplaats tenminste twee maanden tevoren kennis aan de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid. De inspecteur kan bepalen, dat het ruimen onder geneeskundig toezicht geschiedt.

3. De overblijfselen der lijken worden op een begraafplaats ter aarde besteld of, met overeenkomstige toepassing van het gestelde in artikel 29, derde lid, in een crematorium verbrand.

4. Gedeputeerde staten kunnen, op voorstel van de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid of na deze te hebben gehoord, voor een begraafplaats de in het tweede lid genoemde termijn een of meer malen verlengen. Het besluit treedt terstond in werking.

Artikel 32

Wij kunnen omtrent de wijze van begraven, de inrichting van het graf en de afstand van de graven onderling bij algemene maatregel van bestuur regelen stellen.

§ 2. Gemeentelijke begraafplaatsen

Artikel 33

1. Een gemeente heeft voor zich of met een of meer andere gemeenten tezamen tenminste een gemeentelijke begraafplaats, tenzij gedeputeerde staten van deze verplichting tijdelijk ontheffing hebben verleend.

2. Van het besluit van gedeputeerde staten staat binnen een maand na verzending beroep bij Ons open.

Artikel 34

Betreffende de aanleg of de uitbreiding van een gemeentelijke begraafplaats wordt de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid gehoord.

Artikel 35

Tenminste elke dag welke geen zondag of algemeen erkende feestdag is, wordt gelegenheid tot begraven gegeven gedurende een redelijke tijd, bij gemeentelijke verordening te bepalen.

Artikel 36

1. Een gemeente behoeft voor het aanleggen of uitbreiden van een begraafplaats op het grondgebied ener andere gemeente toestemming van de raad van deze laatste.

2. De verordenende bevoegdheid met betrekking tot die begraafplaats wordt door het terzake bevoegde gemeentebestuur uitgeoefend in overeenstemming met dat van de andere gemeente.

3. Wordt zodanige overeenstemming niet verkregen dan stellen gedeputeerde staten de verordeningen vast. Liggen de gemeenten in verschillende provinciën, dan geschiedt deze vaststelling door Ons, gedeputeerde staten der betrokken provinciën gehoord.

§ 3. Bijzondere begraafplaatsen

Artikel 37

1. Een bijzondere begraafplaats kan slechts worden aangelegd en in stand gehouden door een kerkgenootschap dan wel door een privaatrechtelijke rechtspersoon of een natuurlijk persoon.

2. Onder kerkgenootschap wordt mede verstaan een onderdeel daarvan of een rechtspersoon, in het leven geroepen door een of meer kerkgenootschappen of onderdelen daarvan.

Artikel 38

Een kerkgenootschap is gerechtigd tot het hebben van één of meer kerkelijke begraafplaatsen tot een zodanige uitgestrektheid, als overeenkomt met een redelijk deel van de grond, welke in de gemeente voor begraafplaatsen bestemd is. De gemeenteraad kan aan een kerkge-

nootschap op zijn verzoek toestaan, meer of grotere begraafplaatsen te hebben, onverminderd het recht van de andere kerkgenootschappen, bedoeld in de eerste volzin.

Artikel 39

1. Voor zover een kerkgenootschap geen gebruik maakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 38 wordt op zijn verzoek door de raad een deel van de gemeentelijke begraafplaats te zijner beschikking gesteld.

2. De gemeente blijft belast met het beheer, het onderhoud en de administratie. Over de inrichting, de afscheiding en het gebruik van genoemd deel der begraafplaats, alsmede over de toepassing van de artikelen 35, 43 en 44, wordt overleg gepleegd met het kerkgenootschap.

Artikel 40

1. Voor het aanleggen of uitbreiden van de bijzondere begraafplaats wordt slechts de grond gebruikt, die daartoe door de gemeenteraad is aangewezen.

2. De raad kan tevens maatregelen voorschrijven, welke nodig zijn teneinde de grond geschikt te maken om als begraafplaats te dienen.

3. Inzake de totstandkoming van de aanwijzing en de voorschriften, bedoeld in de voorgaande leden, wordt de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid gehoord.

4. Indien het kerkgenootschap geen eigenaar van de benodigde grond is, draagt het gemeentebestuur desgevraagd zorg, dat het kerkgenootschap de grond, mede gelet op de staat, waarin deze ingevolge het tweede lid moet verkeren, op redelijke voorwaarden in eigendom kan verwerven. Kunnen het gemeentebestuur en het kerkgenootschap niet tot overeenstemming komen, dan bepalen gedeputeerde staten op verzoek van een van hen of beide de voorwaarden.

Artikel 41

Voor het in gebruik nemen van de bijzondere begraafplaats of van een deel daarvan is de toestemming van burgemeester en wethouders nodig. Deze toestemming wordt slechts geweigerd, indien niet aan de wettelijke voorschriften is voldaan.

Artikel 42

1. Van de besluiten van de gemeenteraad, onderscheidenlijk van burgemeester en wethouders, genomen ingevolge deze paragraaf, staat voor belanghebbenden beroep bij gedeputeerde staten open. De uitspraak van gedeputeerde staten kan door Ons worden geschorst en vernietigd wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

2. Indien de gemeenteraad, onderscheidenlijk burgemeester en wethouders, nalatig blijven een besluit te nemen, bepalen gedeputeerde staten op verzoek een termijn, binnen welke zulks alsnog dient te geschieden. Is zulk een besluit voor afloop van deze termijn niet genomen, dan worden de gemeenteraad, onderscheidenlijk burgemeester en wethouders, geacht afwijzend te hebben beschikt.

3. Het beroep dient te worden ingesteld binnen een maand na de dag, waarop het besluit is verzonden of waarop het ingevolge het tweede lid geacht wordt te zijn genomen.

Artikel 43

1. Een begraafplaats kan worden gesloten.
2. Voor een gemeentelijke begraafplaats neemt de gemeenteraad het besluit daartoe.
3. Van de sluiting van een andere begraafplaats wordt terstond mededeling gedaan aan burgemeester en wethouders.

Artikel 44

Indien op een begraafplaats gedurende tien jaren geen begraving meer heeft plaats gehad, kan de gemeenteraad de begraafplaats gesloten verklaren. De begraafplaats wordt alsdan geacht met ingang van de dag na die van de laatste begraving te zijn gesloten. Deze dag wordt in het besluit van de raad vermeld.

Artikel 45

1. Burgemeester en wethouders brengen het besluit tot sluiting dan wel geslotenverklaring ter openbare kennis. Heeft het besluit betrekking op een bijzondere begraafplaats, dan doen zij daarvan bovendien schriftelijk mededeling aan de houder van die begraafplaats.
2. Tegen een besluit tot sluiting of geslotenverklaring kunnen belanghebbenden binnen twee maanden na de openbaarmaking daarvan bij gedeputeerde staten in beroep komen.
3. Indien onherroepelijk is besloten tot sluiting dan wel geslotenverklaring van een gemeentelijke begraafplaats, kunnen gedeputeerde staten op verzoek van de rechthebbende op een graf waarop een uitsluitend recht berust en waarin nog begraven kan worden, een schadeloosstelling ten laste van de betrokken gemeente vaststellen terzake van het teniet gaan van het recht tot begraven.

Artikel 46

1. Op een gesloten begraafplaats worden geen liken begraven.
2. De begraafplaats blijft, onverminderd het bepaalde in de artikelen 29-31 en 65, gedurende twintig jaren onaangeroerd liggen.
3. De grond mag, voor zover het een graf betreft waarop een uitsluitend recht berust, met toestemming van de rechthebbende, gedurende tien jaren na afloop van de in het tweede lid genoemde termijn, of, indien toepassing is gegeven aan artikel 31, vierde lid, na afloop van de krachtens die bepaling gestelde termijn slechts tot bezaaiing of beplanting worden gebruikt, mits niet dieper dan 0,5 m wordt gegraven. Gedeputeerde staten kunnen, de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid gehoord, vergunning verlenen tot uitgraving ter meerdere diepte.
4. Een graf waarop een uitsluitend recht berust, gelegen op een gesloten begraafplaats, wordt, voor zover in het onderhoud behoorlijk wordt voorzien, onaangeroerd gelaten.

Artikel 47

Een begraafplaats houdt op dit te zijn, indien de grond die bestemming heeft verloren en hetzij

- a. zich daarin geen graf bevindt hetzij,
- b. vijftig jaren na de sluiting zijn verlopen dan wel, indien bij toepassing van artikel 31, vierde lid, de krachtens die bepaling laatstelijk

gestelde termijn eindigt op een tijdstip, gelegen meer dan tien jaren na de sluiting, vanaf dat tijdstip veertig jaren zijn verlopen.

Artikel 48

Onder begraafplaats wordt voor de toepassing van deze wet mede een gedeelte van een begraafplaats verstaan.

HOOFDSTUK IV

Verbranding

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 49

Verbranding geschiedt in een crematorium.

Artikel 50

1. De houder van een crematorium houdt een register van alle daar verbrande lijken, met een nauwkeurige aanduiding van de bestemming welke aan de as is gegeven en van degene op wiens aanwijzing zulks is geschied.

2. Het in het eerste lid bedoelde register is openbaar.

3. Het register van een bijzonder crematorium wordt bij opheffing van dit crematorium overgebracht naar het archief van de gemeente waarin dit crematorium was gelegen.

§ 2. Crematoria

Artikel 51

1. De crematoria worden onderscheiden in gemeentelijke en bijzondere.

2. Het is verboden een crematorium, dat niet op de voet van het bepaalde bij of krachtens deze wet gevestigd of in werking is, in werking te brengen of te houden.

Artikel 52

Een bijzonder crematorium kan slechts worden gevestigd en in werking gehouden door een kerkgenootschap dan wel door een privaatrechtelijke rechtspersoon of een natuurlijk persoon. Artikel 37, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 53

Het vestigen, uitbreiden of wijzigen van een bijzonder crematorium behoeft een vergunning van de gemeenteraad.

Artikel 54

Een besluit tot vestiging van een gemeentelijk crematorium dan wel een besluit tot het verlenen van vergunning voor het vestigen van een bijzonder crematorium wordt niet genomen, dan nadat burgemeester en wethouders van de gemeente van vestiging het voornemen daartoe ten minste dertig dagen tevoren ter openbare kennis hebben gebracht.

Artikel 55

1. Van een besluit, genomen ingevolge artikel 53 staat voor belanghebbenden beroep bij gedeputeerde staten open.

2. Indien de gemeenteraad nalatig blijft een besluit te nemen als bedoeld in artikel 53 bepalen gedeputeerde staten op verzoek een termijn, binnen welke zulks alsnog dient te geschieden. Is zulk een besluit voor afloop van deze termijn niet genomen, dan wordt de gemeenteraad geacht afwijzend te hebben beschikt.

3. Het beroep dient te worden ingesteld binnen een maand na de dag, waarop het besluit is verzonden of waarop het ingevolge het tweede lid geacht wordt te zijn genomen.

Artikel 56

Ten minste elke dag welke geen zondag of algemeen erkende feestdag is, wordt in een gemeentelijk crematorium gelegenheid gegeven tot het houden van crematieplechtigheden gedurende een redelijke tijd, bij gemeentelijke verordening te bepalen.

Artikel 57

Wij kunnen omtrent de inrichting van crematoria en omtrent hetgeen in de crematoria en op hun erven in acht moet worden genomen bij algemene maatregel van bestuur regelen stellen.

§ 3. Bestemming en bewaring van as

Artikel 58

1. Na de verbranding wordt de as geborgen in een bus, die hermetisch gesloten wordt en waarop de naam en de voorletters van de overledene alsmede een registratienummer in onuitwisbare letters en cijfers staan vermeld.

2. Binnen twintig jaren na het plaatsen van het in het eerste lid bedoelde opschrift mag dit niet van een ongeopende asbus worden verwijderd of daarop onleesbaar worden gemaakt.

Artikel 59

1. Een maand nadat de as in de bus is geborgen kan zij worden verstrooid.

2. Uit het buitenland afkomstige as kan niet eerder dan een maand na de invoer worden verstrooid.

3. Een asbus kan een maand nadat de as in de bus is geborgen ter bijzetting of verstrooiing van haar inhoud naar het buitenland worden gezonden.

4. Op verzoek van de in artikel 18 bedoelde personen kan de officier van justitie, bedoeld in artikel 14, in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van de in de voorgaande leden genoemde termijnen.

Artikel 60

1. Een asbus kan worden bijgezet:

a. in een in het bijzonder daarvoor bestemd gedeelte van het crematorium, of

b. in of op een graf of op een afzonderlijke plaats op een begraafplaats, of

c. in een buiten een crematorium of begraafplaats gelegen bewaarplaats.

2. Een maand nadat de as in de bus is geborgen kan deze worden overgebracht naar de woning van de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot of andere levensgezel dan wel van een meerderjarige erfgenaam of anders van degene die de zorg voor de asbus op zich neemt.

Artikel 61

De bijzetting van een asbus in of op een graf waarop een uitsluitend recht berust, kan slechts geschieden met toestemming van de rechthebbende op het graf.

Artikel 62

1. Een bewaarplaats, als bedoeld in artikel 60, eerste lid, onder c wordt niet in gebruik genomen dan met vergunning van burgemeester en wethouders.

2. Van een besluit van burgemeester en wethouders, genomen ingevolge het eerste lid, staat voor belanghebbenden binnen een maand na verzending beroep bij gedeputeerde staten open.

3. De houder van de bewaarplaats houdt een register van alle asbussen, met een nauwkeurige aanduiding van de plaats, waar zij bijgezet zijn.

4. Het in het derde lid bedoelde register is openbaar.

5. Het register van een bewaarplaats wordt bij opheffing van die bewaarplaats overgebracht naar het archief van de gemeente waarin die bewaarplaats was gelegen.

Artikel 63

Is de asbus in of op een graf bijgezet, dan kan, indien het een graf betreft waarop een uitsluitend recht berust, de verwijdering slechts geschieden met toestemming van de rechthebbende.

Artikel 64

Artikel 63 is niet van toepassing bij verwijdering van een asbus ingevolge een bevel van een gerechtelijke autoriteit met het oog op een strafrechtelijk onderzoek.

Artikel 65

1. Artikel 63 geldt niet voor het ruimen van asbussen op last van de houder van de plaats van bijzetting.

2. Dit ruimen vindt niet plaats dan na verloop van twintig jaren, nadat de as in de bus is geborgen, en slechts met toestemming van de rechthebbende op de ruimte, waar de asbus is bijgezet.

3. De ruiming geschiedt door verstrooiing van de as.

Artikel 66

Wij kunnen omtrent de bestemming en bewaring van as bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen stellen.

HOOFDSTUK V

Bijzondere wijzen van lijkbezorging

Artikel 67

1. Een lijk kan in het belang van de wetenschap of het wetenschappelijk onderwijs worden ontleed.

2. Ontleding geschiedt slechts, indien de overledene zijn lijk daartoe heeft bestemd. De artikelen 18, eerste lid, tweede volzin, en 19 zijn van toepassing.

3. Bij gebreke van een bestemming inzake lijkbezorging door de overledene kan ontleding eveneens geschieden, indien de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot of andere levensgezel dan wel, bij ontstentenis of onbereikbaarheid van deze, de naaste onmiddellijk bereikbare meerderjarige bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad, of, wanneer ook deze niet bereikbaar zijn, de aanwezige meerderjarige erfgenamen of anders degenen die de zorg voor het lijk op zich nemen, dit daartoe bestemmen.

Artikel 68

1. Geen ontleding geschiedt zonder schriftelijk verlov van de burgemeester, afgegeven uiterlijk op de derde dag na die van het overlijden. In het verlov, dat kosteloos wordt afgegeven, wordt de plaats van ontleding vermeld. Het formulier voor het verlov wordt door Onze Minister van Binnenlandse Zaken vastgesteld. De artikelen 12-15 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Van het besluit van de burgemeester staat binnen 24 uren beroep open op Onze Commissaris in de provincie, die daarop onmiddellijk beslist.

Artikel 69

1. Ontleding vangt niet eerder aan dan 36 uren na het overlijden.

2. Deze handeling wordt niet verricht dan door of onder het toezicht van een geneeskundige.

Artikel 70

Wij geven bij algemene maatregel van bestuur voorschriften omtrent de wijze, waarop met lijken van personen of van doodgeborenen, aan boord van Nederlandse schepen op zee overleden onderscheidenlijk ter wereld gekomen, gehandeld dient te worden. Daarbij worden de gevallen geregeld, waarin een lijk overboord wordt gezet of aan een conserverende bewerking wordt onderworpen.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere bepalingen

Artikel 71

1. Een lijk wordt niet gebalsemd of aan enige andere conserverende bewerking onderworpen. In uitzonderlijke gevallen kan Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur ontheffing van dit verbod verlenen.

In de ontheffing wordt de wijze en de plaats van de lijkbezorging vermeld. De artikelen 12-15 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Het verbod, vermeld in het eerste lid, is niet van toepassing, indien het lijk tot ontleding bestemd is of naar het buitenland wordt gezonden.

3. Artikel 69 is van overeenkomstige toepassing. Indien het lijk tot ontleding is bestemd, is alleen het tweede lid van dat artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 72

1. Indien de overledene dit heeft toegestaan, kan zijn lijk aan sectie worden onderworpen of kunnen daaruit delen ten behoeve van transplantatie worden verwijderd. Artikel 19 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in het geval van de daar bedoelde verklaring met eigenhandige ondertekening en dagtekening kan worden volstaan.

2. Bij gebreke van toestemming van de overledene kan daarvoor in de plaats treden die van de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot of andere levensgezel dan wel, bij ontstentenis of onbereikbaarheid van deze, van de naaste onmiddellijk bereikbare meerderjarige bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad, of, wanneer ook deze niet bereikbaar zijn, van de aanwezige meerderjarige erfgenamen of anders van degenen die de zorg voor het lijk op zich nemen.

Artikel 73

1. De beperkingen, gesteld in artikel 72, zijn ten aanzien van sectie niet van toepassing:

a. in geval van een bevel van een gerechtelijke autoriteit in verband met een strafrechtelijk onderzoek;

b. ingeval het belang van de volksgezondheid dit vereist;

c. ingeval de vaststelling van de oorzaak van een ongeval met een luchtvaartuig dit vereist.

2. Bij toepassing van het eerste lid wordt de persoon bedoeld in artikel 72, tweede lid, daarvan in kennis gesteld.

Artikel 74

1. In het geval, bedoeld in artikel 73, eerste lid, onder b, behoeft de geneeskundige, door of onder wiens toezicht de sectie zal worden verricht, toestemming van de betrokken regionale inspecteur van de volksgezondheid. Deze doet van een door hem verleende toestemming mededeling aan de betrokken hoofdinspecteur van de volksgezondheid.

2. In het geval, bedoeld in artikel 73, eerste lid, onder c, behoeft de geneeskundige door of onder wiens toezicht de sectie zal worden verricht, toestemming van

a. de vooronderzoeker bedoeld in artikel 6 van de luchtvaartram-penwet (Wet van 10 september 1936, Stb. 522), indien het een ongeval met een burgerluchtvaartuig betreft dan wel

b. de inspecteur geneeskundige dienst van het betreffende krijgs-machtdeel, indien het een ongeval met een militair luchtvaartuig betreft.

Artikel 75

Het verrichten van sectie en het verwijderen van delen uit een lijk ten behoeve van transplantatie geschieden door een geneeskundige, nadat deze zich er tevoren van heeft vergewist dat het intreden van de dood door een andere geneeskundige is vastgesteld en aan de vereisten, geldend ingevolge de artikelen 72 en 74, is voldaan.

Artikel 76

1. Wanneer tekenen of aanduidingen van een niet-natuurlijke dood aanwezig zijn of wanneer in verband met andere omstandigheden een niet-natuurlijke dood niet uitgesloten geacht kan worden, mag het lijk niet worden vervoerd dan met verloop van de officier van justitie of een van zijn hulpofficieren.

2. In zodanig geval mag ontleding, conservering, sectie of verwijdering van delen uit het lijk ten behoeve van transplantatie niet plaatsvinden, of, indien reeds aangevangen, niet worden voortgezet, dan met toestemming van de officier van justitie.

3. Indien de officier van justitie een geval als bedoeld in het eerste lid aanwezig acht, kan hij uitstel van de begraving of van de verbranding van het lijk gelasten, of de verbranding verbieden. Zolang een zodanige maatregel van kracht is, wordt het lijk niet begraven of verbrand, onderscheidenlijk niet verbrand, en geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand daartoe geen verloop.

4. Indien de officier van justitie een geval als bedoeld in het eerste lid aanwezig acht kan hij verstrooiing van de as of overbrenging van de asbus als bedoeld in artikel 60, tweede lid, verbieden.

5. Voor de toepassing van dit artikel wordt als bevoegde officier van justitie aangemerkt die van de plaats waar het lijk het eerst is aangekomen.

Artikel 77

Gedurende een gerechtelijk vooronderzoek komen de bevoegdheden, die artikel 76 aan de officier van justitie toekent, mede toe aan de rechter-commissaris.

Artikel 78

Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur regelen met betrekking tot het vervoer van lijken uit Nederland naar het buitenland en uit het buitenland naar Nederland.

Artikel 79

Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur regelen betreffende de in deze wet geregelde onderwerpen voor de territoriale zee en voor het aan Nederland grenzende deel van het continentale plat, waarop het Koninkrijk soevereine rechten heeft, en voor landen buiten Nederland voor het geval aldaar door of vanwege Nederlandse militaire autoriteiten ter uitvoering van een internationale overeenkomst handelingen, die onderwerpen betreffende, verricht kunnen worden. In die regelen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de in Nederland geldende wettelijke bepalingen.

HOOFDSTUK VII

Strafbepalingen

Artikel 80

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

1° het bezorgen, bewaren, wegmaken, vervoeren, vernietigen, ontleden, balsemen of conserverend behandelen van een lijk in strijd met

of anders dan met inachtneming van hetgeen is bepaald bij of krachtens de artikelen 11, 23, 25, 29, derde lid, 46, eerste lid, 49, 67, 68, 69, tweede lid, 70, 71, 76 en 78;

2° het geven van verlof tot begraving of verbranding in strijd met de artikelen 12 en 76, derde lid;

3° het begraven, verbranden, ontleden, balsemen of op andere wijze conserverend behandelen van een lijk voordat dit ingevolge het bij of krachtens de artikelen 16, 17 of 69, eerste lid, bepaalde is toegestaan;

4° overtreding van artikel 58 alsmede het openen van een asbus anders dan bij toepassing van de artikelen 59 en 65;

5° het verstrooien van as of het verzenden, verwijderen, bewaren of vervoeren van een asbus in strijd met of anders dan met inachtneming van hetgeen is bepaald bij of krachtens de artikelen 59, 60, tweede lid, 63 en 76;

6° het verrichten van sectie of het verwijderen van delen uit een lijk in strijd met het bepaalde bij de artikelen 72-75 en 76, tweede lid;

7° het verhinderen of belemmeren van een lijkschouwing dan wel een poging daartoe.

Artikel 81

Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

1° overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3, 6, 7, eerste lid, 8, tweede lid, 10, 20, 27, 50, 51, tweede lid, 53 en 62, derde tot en met vijfde lid;

2° de weigering tot afgifte van een lijk als bedoeld in artikel 21, tweede lid;

3° het ter beschikking stellen van een begraafplaats als bedoeld in de artikelen 25 en 46, eerste lid;

4° het in gebruik nemen van een bijzondere begraafplaats of een deel daarvan zonder toestemming van burgemeester en wethouders, bedoeld in artikel 41;

5° het gebruik maken van een begraafplaats na de sluiting, bedoeld in artikel 43, of de geslotenverklaring, bedoeld in artikel 44, in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 46, tweede en derde lid;

6° het bijzetten van een asbus in strijd met of anders dan met inachtneming van hetgeen is bepaald bij of krachtens de artikelen 60, eerste lid, 61, 62, eerste en tweede lid, en 66;

7° overtreding van het bepaalde krachtens de artikelen 32, 57 en 66, voorzover uitdrukkelijk als strafbaar feit in de zin van het onderhavige artikel aangeduid.

Artikel 82

De ingevolge deze wet strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

HOOFDSTUK VIII

Overgangs- en slotbepalingen

§ 1. Overgangsbepalingen

Artikel 83

1. De bij de inwerkingtreding van deze wet in gebruik zijnde begraafplaatsen en crematoria worden geacht te zijn aangelegd en opengesteld onderscheidenlijk gevestigd en in werking gesteld te zijn overeenkomstig

de bepalingen van deze wet. Een op dat tijdstip reeds verleend verlof tot vestiging, uitbreiding of wijziging van een crematorium wordt geacht ingevolge artikel 53 te zijn verleend.

2. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet geldende ontheffingen, verleend op grond van artikel 13, eerste lid, van de Wet op de lijkbezorging (Wet van 10 april 1869, Stb. 65), worden geacht te zijn verleend overeenkomstig artikel 33, eerste lid, van deze wet.

3. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet geldende gemeentelijke verordeningen tot heffing van rechten als bedoeld in de artikelen 20, 21, 29o en 30-35 van de Wet op de lijkbezorging (Wet van 10 april 1869, Stb. 65), worden geacht te zijn vastgesteld krachtens artikel 277 van de gemeentewet.

Artikel 84

Het recht op een eigen graf, verleend vóór het in werking treden van deze wet, wordt geacht een uitsluitend recht op een graf in de zin van artikel 28 te zijn.

Artikel 85

1. In graven of grafkelders als bedoeld in artikel 15 van de Wet op de lijkbezorging (Wet van 10 april 1869, Stb. 65) kunnen het lijk van degene, die daarvan eigenaar is ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet en de lijken van de leden van zijn geslacht worden begraven. In of op zodanige graven en in zodanige grafkelders kunnen asbussen, waarin de as van lijken bedoeld in de eerste volzin is geborgen, worden bijgezet.

2. Op de in het eerste lid bedoelde graven en grafkelders zijn van Hoofdstuk III toepasselijk de artikelen 26, 27, 29, 30 en 31.

Artikel 86

De raden der gemeenten, op welke een verplichting rust tot betaling van een jaarlijkse schadeloosstelling in verband met het niet meer plaats vinden van begravingen in kerken of andere gesloten gebouwen, hebben het recht deze verplichting af te kopen tegen betaling van een som, die het twintigvoudige van het bedrag dier schadeloosstelling belooft.

2. Indien de rechthebbende op de afkoopsom weigert deze te aanvaarden of onbekend dan wel afwezig is, kunnen burgemeester en wethouders de afkoopsom doen opnemen in de Consignatiekas.

§ 2. Slotbepalingen

Artikel 87

1. Deze wet is niet van toepassing op de lijkbezorging van leden van het Koninklijk Huis.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan ten aanzien van andere bloed- en aanverwanten van de Koning ontheffing verlenen van bepalingen van deze wet.

Artikel 88

Een besluit waartegen ingevolge deze wet beroep openstaat of aanhangig is treedt, zolang dit het geval is, niet in werking, onverminderd het bepaalde in artikel 31, vierde lid.

Artikel 89

De algemene termijnenwet is niet van toepassing op de termijnen, gesteld in de artikelen 16, 20 en 68, eerste lid.

Artikel 90

De bevoegdheid tot het maken van gemeentelijke verordeningen blijft ten aanzien van het onderwerp, waarin deze wet voorziet, gehandhaafd, voor zover die verordeningen niet met deze wet in strijd zijn.

Artikel 91

Artikel 13 van de Wet bestrijding infectiezieken en opsporing ziekteoorzaken (Wet van 21 juli 1928, Stb. 265) wordt gelezen als volgt:

Indien de behandelende geneeskundige of de inspecteur dat nodig acht, gelast de burgemeester onmiddellijk vervoer naar het lijkenhuis of een andere bewaarplaats, desnoods op kosten van de gemeente, van lijken van personen, die aan een bij algemene maatregel van bestuur voor de toepassing van dit artikel genoemde infectieziekte overleden zijn.

Artikel 92

Artikel 10, eerste lid, van de Landinrichtingswet, wordt vervangen door:

1. Geen wijziging wordt gebracht in het recht van de eigenaar en in de gebruikstoestand ten aanzien van:

a. begraafplaatsen, crematoria en bewaarplaatsen bedoeld in onderscheidenlijk de artikelen 23, 49, 60, eerste lid, onder c, van de Wet op de lijkbezorging;

b. gesloten begraafplaatsen dan wel graven of grafkelders als bedoeld in artikel 85 van de Wet op de lijkbezorging, binnen de termijnen en anders dan op de wijze, omschreven in artikel 46, tweede en derde lid, van die wet.

Artikel 93

Artikel 5 van de Wet, regelende de uitoefening der geneeskunst, wordt gelezen als volgt:

Tegelijk met de afgifte der verklaring van overlijden, bedoeld in artikel 12 van de Wet op de lijkbezorging, doet de geneeskundige opgave van de doodsoorzaak en van de onmiddellijk daarmee samenhangende gegevens ten behoeve van de statistiek.

Indien een lijk wordt begraven, verbrand, ontleed, gebalsemd of aan een andere conserverende bewerking wordt onderworpen krachtens een verklaring van geen bezwaar, als bedoeld in artikel 12 dier wet, wordt de opgave gedaan door een geneeskundige, aangewezen door de officier van justitie.

Artikel 94

De Wet op de lijkbezorging (Wet van 10 april 1869, Stb. 65) wordt ingetrokken.

Artikel 95

Deze wet kan worden aangehaald onder de titel: Wet op de lijkbezorging.

Artikel 96

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.